

NORME METODOLOGICE

PRIVIND ACTIVITATEA MEDICULUI LEGIST ÎN CALITATE DE EXPERT NUMIT DE ORGANELE JUDICIARE LA SOLICITAREA PĂRȚILOR

Cap. I Dispoziții generale

Art. 1. Activitatea medicului legist în calitate de expert medico-legal numit de organele judiciare la solicitarea părților, numit în continuare expert medico-legal recomandat, se realizează potrivit normelor procesual penale și civile, a legislației medico-legale și a prezentelor norme metodologice.

Art. 2. Prin activitatea pe care o desfășoară expertul medico-legal recomandat trebuie să asigure respectarea dreptului la apărare al fiecărei persoane în cadrul unui proces echitabil.

Art. 3. În activitatea profesională pe care o desfășoară, expertul medico-legal recomandat trebuie să depună toate diligențele necesare în vederea asigurării unei probațiuni judiciare pe baze științifice, cu respectarea metodologiei medico-legale, a normelor etice și deontologice promovate prin Codul de etică al medicului legist, aprobat de către Consiliul superior de medicină legală și Codul de deontologie medicală al Colegiului Medicilor din România.

Cap. II Calitatea de expert medico-legal recomandat

Art. 4.- (1) Calitatea de expert medico-legal recomandat este conferită, evaluată și retrasă de Consiliul superior de medicină legală, numit în continuare Consiliu superior.

(2) Calitatea de expert medico-legal recomandat este incompatibilă cu calitatea de membru al Consiliului superior de medicină legală, al Comisiei superioare de medicină legală sau al unei comisii de control și avizare a actelor medico-legale, ori cea de medic legist șef al unui serviciu județean de medicină legală.

(3) Calitatea de expert medico-legal recomandat nu este incompatibilă cu calitatea de medic legist expert oficial, numit în continuare expert oficial.

(4) Calitatea de expert medico-legal oficial primează față de calitatea de expert medico-legal recomandat.

Art. 5. Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească un medic legist pentru a putea dobândi calitatea de expert medico-legal recomandat sunt următoarele:

- a) deține gradul profesional de medic legist specialist sau primar;

b) are capacitatea de exercițiu deplină;

c) este licențiat al unei instituții de învățământ universitar medical, în condițiile legii;

d) practică în mod curent această specialitate de minim 5 ani sau a practicat-o, fiind pensionar;

e) nu a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei;

f) poate exercita profesia de medic pe teritoriul României în conformitate cu legislația în vigoare sau este medic pensionar;

g) este atestat în calitate de expert medico-legal de către Consiliul superior de medicină legală.

Art. 6 - (1) Evaluarea experților medico-legali recomandați se realizează de Consiliul superior la propunerea Biroului executiv al Consiliului superior, numit în continuare Birou executiv.

(2) Propunerea Biroului executiv de evaluare a expertului medico-legal recomandat va fi făcută în situația în care sunt indicii temeinice în legătură cu nerespectarea legislației în vigoare în materie penală, civilă și medico-legală ori a normelor metodologice și deontologice, despre care Biroul executiv se autosesizează ori este sesizat.

(2) Odată sesizat Biroul executiv poate solicita și punctul de vedere al Comisiei juridice sau, după caz, al Comisiei deontologice, sub forma unui raport, în care se va menționa, printre altele:

a) dacă s-au constatat încălcările ale normelor în vigoare;

b) norma nerespectată;

c) propunerea comisiei.

Art. 7- (1) Evaluarea experților medico-legali recomandați se efectuează prin examen scris.

(2) Examenul se desfășoară în cadrul I.N.M.L. „Mina Minovici” București.

(3) Comisia de examinare este alcătuită din, cel puțin, 3 membri desemnați de Biroul executiv dintre membrii Consiliului superior.

(4) Examenul constă în verificarea cunoștințelor expertului medico-legal recomandat în legătură cu normele în vigoare referitoare la:

a) legislația în materie penală și civilă ce face referire la modul de participare a expertului recomandat la examinarea medico-legală;

b) legislația medico-legală și normele metodologice aprobate de Consiliul superior;

c) normele de conduită profesională cuprinse în Codul de etică al medicului legist aprobat de către Consiliul superior de medicină legală și în Codul de deontologie medicală al Colegiului Medicilor din România.

(5) Rezultatul examenului se exprimă prin calificativul admis sau respins.

(6) Acordarea calificativului respins echivalează cu pierderea calității de expert medico-legal recomandat.

(7) Medicul legist care nu a obținut calificativul admis mai poate susține o singură dată examenul de evaluare.

(8) Nepromovarea nici a doua oară a examenului de evaluare, prin obținerea calificativului respins, echivalează cu pierderea definitivă a calității de expert medico-legal recomandat.

- Art. 8-** (1) Evidența experților medico-legali recomandați va fi ținută de Biroul executiv.
- (2) Lista cuprinzând experții medico-legali recomandați întocmită, pe niveluri de competență, de Consiliul superior, la propunerea Biroului executiv și aprobată prin ordin al ministrului sănătății va fi publicată pe site-ul oficial al Societății Române de Medicină Legală (www.legmed.ro) și comunicată organelor judiciare.
- (3) Pentru a putea fi înscris pe lista experților medico-legali recomandați, medicul legist trebuie să adreseze o solicitare scrisă Consiliului superior.
- (4) Fiecare instituție medico-legală va afișa la loc vizibil publicului lista cu numele și gradul experților medico-legali recomandați precum și datele de contact ale acestuia.

Cap. III Numirea experților medico-legali recomandați

Art. 9. Expertul medico-legal recomandat este numit de organul judiciar în conformitate cu prevederile procesual penale și civile în vigoare.

Art. 10. Pentru a putea fi numit de organul judiciar în calitate de expert medico-legal recomandat este obligatoriu acordul prealabil, scris, datat, semnat și parafat al expertului medico-legal recomandat, ce urmează a fi investit în această calitate, pentru cazul respectiv.

Art. 11. Atributele de identificare ale expertului medico-legal recomandat trebuie menționate în adresa întocmită de organul judiciar, prin care instituția medico-legală a fost investită în mod oficial cu efectuarea evaluării medico-legale și întocmirea actelor medico-legale oficiale.

Art. 12. Nu poate participa la examinarea realizată în cadrul unei instituții medico-legale, expertul medico-legal recomandat care nu a fost desemnat expres în adresa întocmită de organul judiciar, pentru speța în cauză.

Art. 13. În cazul în care în adresa întocmită de organul judiciar a fost numit un expert medico-legal recomandat, atributele de identificare ale acestuia vor fi trecute în preambulul raportului de expertiză sau de nouă expertiză, întocmite în cadrul instituției medico-legale.

Art. 14. Nu poate fi numit expert medico-legal recomandat, medicul legist care:

- a) nu a fost confirmat de Consiliul superior în calitate de expert medico-legal recomandat;
- b) face parte din componența Consiliului superior, a Comisiei superioare de medicină legală sau a unei comisii de control și avizare a actelor medico-legale ori este medicul legist șef al unui serviciu județean de medicină legală;
- c) desfășoară activitate în calitate de expert oficial în instituția medico-legală în care a fost dispusă lucrarea medico-legală respectivă;
- d) a întocmit deja un document medico-legal în calitate de expert oficial în aceeași speță;
- e) a fost martor în aceeași cauză;
- f) a declarat că se abține, aflându-se într-un caz de incompatibilitate, ori a fost recuzat.

Cap. IV Activitatea expertului recomandat

Art. 15- (1) Expertul medico-legal recomandat își poate exprima punctul de vedere în legătură cu aspectele medico-legale dintr-o speță judiciară, în scris, prin întocmirea unui document intitulat opinie expertală sau/și verbal în fața organului judiciar.

(2) Expertul medico-legal recomandat nu participă la întocmirea documentului oficial al instituției medico-legale.

(3) Documentul întocmit de expertul medico-legal recomandat, numit „opinie expertală” nu poate fi intitulat sau nu poate conține în denumire alte elemente prin care să se confunde cu alt act oficial întocmit de instituția medico-legală cum ar fi: certificat, raport, aviz, expertiză, constatare etc.

(4) Opinia expertală întocmită de expertul medico-legal recomandat nu constituie un document oficial al instituției medico-legale.

(5) Opinia expertală poate fi întocmită de către expertul medico-legal recomandat numai în cadrul procesual în care a fost numit de către organul judiciar la cererea părții.

(6) Expertul medico-legal recomandat îi este interzis să întocmească documente scrise în consultanță extrajudiciară.

(7) Opinia expertală întocmită de expertul medico-legal recomandat poate atrage răspunderea juridică, conform legii.

Art. 16 - (1) Opinia expertală este întocmită separat și independent de raportul medico-legal elaborat de medicul legist expert oficial sau de comisia medico-legală, pentru cele două situații utilizându-se în continuare denumirea de expert oficial.

(2) Opinia expertală a expertului medico-legal recomandat nu poate fi supusă avizului Comisiei de control și avizare a actelor medico-legale.

(3) Opinia expertală poate fi supusă avizului Comisiei superioare de medicină legală dar numai împreună cu raportul de nouă expertiză medico-legală întocmit în speța respectivă.

Art. 17- (1) Pentru a-și putea argumenta opinia expertală expertul medico-legal recomandat poate:

- a) participa la examinarea persoanei sau a cadavrului, numai în prezența expertului oficial, caz în care organul judiciar va comunica expertului medico-legal recomandat și părții interesate data și ora când va avea loc examinarea în cadrul instituției medico-legale;
- b) studia actele sau mijloacele de probă ale cauzei puse la dispoziția instituției medico-legale de organele judiciare, în prezența sau cu acordul expertului oficial;
- c) avea acces la datele din arhiva instituției medico-legale, numai cu acordul scris al conducătorului instituției medico-legale respective;
- d) solicite expertului oficial, în mod justificat, efectuarea unor anumite investigații clinice și/sau paraclinice, procurarea unor documente medicale ori a unor date suplimentare de anchetă, ~~opinia unor medici de diferite specialități medicale recunoscute ca personalități științifice etc.~~ demersuri considerate necesare și utile în vederea demonstrării adevărului faptic medico-legal;
- e) formula întrebări sau observații expertului oficial;

f) solicita diverse documente, în nume propriu, fără a utiliza antetul instituției medico-legale oficiale care, dacă nu se regăsesc în dosarul cauzei, are obligația de a le pune la dispoziția organului judiciar.

(2) Expertul medico-legal recomandat nu poate solicita expertului oficial elemente care în mod vădit nu au decât rolul de a tergiversa finalizarea raportului medico-legal, fără a contribui efectiv la demonstrarea realității științifice.

(3) Opinia expertală poate fi adusă la cunoștința expertului oficial numai cu acordul scris al expertului medico-legal recomandat care a întocmit-o, consemnat olograf pe ordonanță.

(4) Datele consemnate de expertul oficial în cuprinsul raportului medico-legal oficial precum și concluziile formulate nu se pun la dispoziția expertului medico-legal recomandat, spre a le cunoaște, ceea ce va contribui la echidistanța procedurii de probațiune.

(5) Opinia expertală ce cuprinde punctele de vedere formulate în speța respectivă de către expertul medico-legal recomandat va fi remisă organului judiciar separat și independent de raportul medico-legal oficial.

Art. 18 - (1) Expertul medico-legal recomandat nu poate participa la activitatea:

a) Comisiei superioare de medicină legală;

b) Comisiei de control și avizare a actelor medico-legale, dacă nu este invitat;

c) Comisiei speciale pentru amânarea/întreruperea executării pedepsei sau pentru suspendarea urmăririi penale sau a judecării pentru motive medicale.

d) Comisiei pentru expertiza de calcul retroactiv a alcoolemiei. [*Hotărârea nr. 3 din 02.10.2013*]

(2) La solicitarea președintelui Comisiei de control și avizare a actelor medico-legale, expertul medico-legal recomandat poate participa la activitatea acestei comisii, în situația în care s-a dispus de organele judiciare avizarea documentului medico-legal întocmit de expertul oficial, document față de care expertul medico-legal recomandat și-a exprimat puncte de vedere diferite în opinia expertală.

(3) Argumentele expertului recomandat, expuse în condițiile alin (2), vor fi menționate în avizul întocmit de Comisia de control și avizare a actelor medico-legale, care și le poate însuși sau nu.

Art. 19

(1) Expertul medico-legal recomandat nu participă la întocmirea raportului medico-legal efectuat de expertul oficial.

(2) Expertul medico-legal recomandat nu semnează raportul medico-legal întocmit de către expertul oficial.

(3) Este interzis expertului medico-legal recomandat să consemneze pe raportul medico-legal opinia sa față de concluziile formulate de expertul oficial.

Art. 20.

(1) Expertul medico-legal oficial nu este obligat să întrețină corespondență cu expertul medico-legal recomandat.

(2) Orice comunicare dintre expertul medico-legal recomandat și instituția medico-legală se va face numai prin intermediul organelor judiciare.

Art. 21

(1) În situația în care, deși a fost numit de organul judiciar conform prevederilor în vigoare este obstrucționat în activitatea sa de expertul oficial, expertul medico-legal recomandat se va adresa conducătorului instituției medico-legale în vederea remedierii situației.

Art. 22 -(1) Opinia expertală întocmită de expertul medico-legal recomandat trebuie să contribuie la soluționarea litigiului adus în fața justiției prin argumente științifice bazate pe elemente demonstrabile.

(2) În opinia expertală, expertul medico-legal recomandat nu poate face aprecieri:

- a) asupra competenței psihice sau a discernământului unei persoane chiar dacă a participat la examinarea persoanei respective efectuată de comisia medico-legală psihiatrică;
- b) dacă persoana în cauză poate executa pedeapsa la care a fost condamnată sau dacă poate participa la desfășurarea procesului penal, din punct de vedere medical;
- c) asupra avizului Comisiei superioare de medicină legală;
- d) în legătură cu pregătirea profesională sau probitatea morală a expertului oficial ori referiri cu caracter personal față de acesta.

Art. 23-(1) Expertul medico-legal recomandat este obligat să păstreze secretul profesional.

(2) Datele obținute în calitate de expert medico-legal recomandat nu pot fi utilizate în comunicări și lucrări științifice decât după finalizarea juridică definitivă a speței respective.

(3) Expertul medico-legal recomandat nu poate participa la mediatizarea cazului, dacă speța respectivă nu a fost finalizată definitiv din punct de vedere juridic.

Art. 24 -(1) Pentru activitatea pe care o desfășoară, expertul medico-legal recomandat poate primi un onorariu, conform legii.

(2) Valoarea onorariului este stabilită, de comun acord, între expertul medico-legal recomandat și partea interesată, conform legii.

(3) Expertul medico-legal recomandat nu poate pretinde și nici nu poate primi onorariu de succes.

Cap. V Pierderea sau suspendarea calității de expert medico-legal recomandat

Art. 25. Pierderea calității de expert medico-legal recomandat poate fi constatată sau decisă de Consiliul superior, prin hotărâre.

Art. 26. Medicul legist poate pierde calitatea de expert medico-legal recomandat:

- a) prin renunțare;
- b) în cazul în care împotriva sa a fost pronunțată o hotărâre definitivă de condamnare pentru o infracțiune săvârșită în legătură cu exercitarea profesiei;
- c) dacă se află sub imperiul unei măsuri de siguranță cu caracter medical;
- d) prin retragerea calității de către Consiliul superior.

Art. 27 -(1) Medicul legist poate renunța de bună-voie la calitatea de expert medico-legal recomandat, dobândită potrivit prezentelor reglementări, indiferent de intervalul de timp în care

a deținut această calitate sau dacă se află într-o perioadă de suspendare a calității de expert medico-legal recomandat.

- (2) Renunțarea la calitatea de expert medico-legal recomandat se solicită expres Consiliului superior, fără a fi necesar să se precizeze motivația.
- (3) Dacă în termen de cel mult 30 de zile de la data solicitării, medicul legist nu revine asupra deciziei sale, Biroul executiv va prezenta cererea de renunțare a acestuia plenului Consiliului superior, în sesiunea imediat următoare.
- (4) Prin hotărârea plenului Consiliului superior va fi retrasă, la cerere, calitatea de expert medico-legal recomandat, iar Biroul executiv va proceda la radierea medicului legist respectiv din evidența experților recomandați, inclusiv de pe site-ul oficial al Societății Române de Medicină Legală.
- (5) După trecerea a cel puțin un an, de la data sesiunii plenului Consiliului superior în care s-a hotărât retragerea la cerere a calității de expert medico-legal recomandat, medicul legist poate solicita, printr-o nouă cerere adresată Consiliului superior, redobândirea acestei calități.
- (6) Redobândirea calității de expert medico-legal recomandat se poate obține în condițiile art. 4 și art. 5.
- (7) Renunțarea la cerere la calitatea de expert medico-legal recomandat pentru a doua oară este definitivă.
- (8) În intervalul de timp în care nu deține calitatea de expert medico-legal recomandat prin renunțarea la cerere, medicul legist încadrat în instituția medico-legală poate îndeplini activitatea de expert oficial.

Art. 28 - (1) Pierderea calității de expert medico-legal recomandat ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive de condamnare pentru o infracțiune săvârșită în legătură cu exercitarea profesiei, se constată de către Consiliul superior pe baza unor documente justificative.

(2) Pierderea calității de expert medico-legal recomandat în condițiile alin. (1) este definitivă.

Art. 29 - (1) În perioada de timp în care se află sub imperiul unei măsuri de siguranță cu caracter medical, prin hotărârea Consiliului superior, medicul legist își pierde temporar calitatea de expert medico-legal recomandat.

(2) Hotărârea Consiliului superior se bazează exclusiv pe documentul care confirmă instituirea măsurii de siguranță cu caracter medical.

(3) După încetarea măsurii de siguranță cu caracter medical, în sesiunea imediat următoare, plenul Consiliului superior va hotărî în ce mod va fi reacordată calitatea de expert medico-legal recomandat.

Art. 30 - (1) Retragerea calității de expert medico-legal recomandat, numită în continuare retragere, poate fi o măsură temporară sau definitivă, hotărâtă de plenul Consiliul superior reunit în sesiune ordinară sau extraordinară.

(2) Retragerea definitivă poate fi hotărâtă în următoarele situații:

- a) medicul legist a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în legătură cu exercitarea profesiei,
- b) medicul legist a renunțat pentru a doua oară la calitatea de expert medico-legal recomandat.

c) medicul legist nu a obținut nici a doua oară calificativul admis la evaluarea prin examen efectuată conform art. 6 și art. 7;

d) expertul medico-legal recomandat a urmărit prin opinia expertală întocmită să aducă prejudicii imaginii instituției medico-legale și specialității, de natură defăimătoare sau ultragiantă.

(3) Retragerea temporară poate fi hotărâtă în următoarele situații:

a) în cazul renunțării la cerere pentru prima oară la calitatea de expert medico-legal recomandat;

b) dacă a mai fost sancționat de Consiliul superior.

(4) Retragerea temporară se poate întinde pe o perioadă de timp cuprinsă între 1 și 3 ani, ce începe să curgă de la data sesiunii plenului Consiliului superior când a fost aprobată această hotărâre, putând fi prelungită cu o perioadă de cel mult 2 ani.

(5) Redobândirea calității de expert medico-legal recomandat poate fi hotărâtă numai de plenul Consiliului superior, la expirarea perioadei de retragere temporară, dacă:

a) a fost solicitată în mod expres redobândirea calității de expert medico-legal recomandat; de către medicul legist respectiv;

b) medicul legist în cauză a obținut calificativul admis la evaluarea prin examen organizat conform art. 6;

c) între timp, nu a survenit o cauză care să impună retragerea definitivă a calității de expert medico-legal recomandat.

(6) În cazul neîndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (5), lit. a) și b), ori a survenit o cauză care impune retragerea definitivă, plenul Consiliului superior va hotărî retragerea definitivă a calității de expert medico-legal recomandat.

Art. 31 - (1) Suspendarea calității de expert medico-legal recomandat, numită în continuare suspendare, este hotărâtă de plenul Consiliului superior reunit în sesiune ordinară sau extraordinară, la propunerea Biroului executiv.

(2) Suspendarea poate fi hotărâtă în următoarele situații:

a) nerespectarea prezentelor norme metodologice;

b) îndeplinirea cu rea-credință a atribuțiilor în calitatea de expert medico-legal recomandat;

c) a participat la mediatizarea cazurilor înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive în speța respectivă;

d) punerea în mișcare a acțiunii penale pentru săvârșirea unei infracțiuni săvârșită în legătură cu exercitarea profesiei.

(3) Suspendarea, ca măsură temporară a pierderii calității de expert medico-legal recomandat, poate fi dispusă pe o perioadă de timp cuprinsă între trei și douăsprezece luni calendaristice sau pe perioada în care are calitatea de inculpat într-o cauză penală conform alin. 2 lit. d).

Art. 32. Evidența sancțiunilor experților medico-legali recomandați este ținută de Consiliul superior, prin Biroul executiv, care va opera modificările survenite în statutul experților medico-legali recomandați pe site-ul oficial al Societății Române de Medicină Legală.

Art. 33. Sancțiunile hotărâte de Consiliul superior nu pot înlocui sancțiunile penale și/sau civile pronunțate conform legii împotriva experților medico-legali recomandați.

Cap. VI Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 34. Prezentele norme metodologice vizând activitatea medicului legist în calitate de expert medico-legal recomandat intră în vigoare de la data 01.07.2017.

Art. 35. Începând cu data de intrării în vigoare a acestor norme, Normele metodologice privind activitatea medicului legist în calitate de expert numit de organele judiciare la solicitarea părților aprobate prin Hotărârea nr. 2 din 24.11.2011 cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte prevederi contrare se abrogă.